

Дослідження теми митних органів як учасників митних правовідносин має важливе значення для з'ясування правової природи митних правовідносин, аналізу відповідності функціональної складової митних органів правовому закріпленню компетенції митних органів та їх правовому статусу.

Література:

1. Управління в митній службі / за заг. ред. Ю. Д. Кунєва. – К. : Центр навч. л-ри, 2013. – 408 с.
2. Актуальні питання теорії та практики митної справи: монографія; за заг. ред. І. Г. Бережнюка. – Хмельницький. : ПП Мельник А.А., 2013. – 428 с. – (Митна справа в Україні. Том 21).

Тисовський Володимир

Тернопільський національний економічний університет

Науковий керівник: к.е.н., доцент Василевська Г. В.

ЛІБЕРАЛІЗАЦІЯ ЯК ПРОВІДНА ТЕНДЕНЦІЯ СУЧАСНОЇ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ

Зовнішня торгівля є однією з найбільш розвинених і традиційних форм зовнішньоекономічних відносин, сучасний етап розвитку яких характеризується поглибленням процесів регіонального міждержавного співробітництва й інтеграції окремих країн у світове господарство [1].

Важливе методологічне підґрунтя для дослідження процесу регулювання зовнішньої торгівлі мають праці Дж. Сакса, Ф. Броделя, І. Валлерстайна, Д. Долара, Г. Колодко, П. Кругмана, Т. Левітта, Р. Робертсона, С. Хантінгтона, І. Фамінського та інших зарубіжних науковців, а також українських фахівців В. Андрійчука, О. Білоруса, А. Гальчинського, Т. Кальченка, Д. Лук'яненка, Ю. Макогона, О. Мартинюка, Ю. Пахомова, А. Поручника, А. Філіпенка, В. Чужикова, О. Шниркова та інших науковців.

У найбільш розвинутих країнах на етапі післявоєнного відновлення захист галузей економіки з високим ступенем вразливості від можливого проникнення імпортової продукції здійснювався переважно методами протекціоністської політики [2]. Однак уже в 1960-х рр. політика протекціонізму, як засіб підтримки національного виробника, стала об'єктом дискусій з точки зору її доцільності і ефективності. Першими від неї відмовились західноєвропейські країни в рамках створення регіонального Спільного ринку. В 1960-х рр. в ході багатосторонніх переговорів, що отримали назву раунд Кеннеді, не дивлячись на пресинг з боку окремих національних компаній (перш за все, металургійних і автомобілебудівних), США також лібералізували свій зовнішньоторговельний режим.

Дискусії щодо лібералізації торгівлі досягли свого піку розвитку в останні роки ХХ та на початку ХХІ ст. Так, американські науковці Д. Долар та А. Крей, які використовуючи дані 92 країн світу, підтвердили, що відкритість економіки сприяє економічному зростанню і рівень доходу країн, що розвиваються,

зростає паралельно світовому зростанню [3]. Аналогічної точки зору дотримуються і професори Гарвардського університету Дж. Сакс та Е. Уорнер. Провівши дослідження економік, що розвиваються, протягом 1970–1980-х рр., ними виявлено, що та частина країн, яка характеризувалась високим рівнем відкритості, в середньому зростала в 6 разів стрімкіше, ніж країни-прихильники протекціонізму.

Проте серед науковців та представників урядових та неурядових організацій панує думка, що вільна торгівля не забезпечить економічне зростання усім країнам, а лише призведе до подальшого збагачення економічно розвинутих країн. Такі дискусії особливо загострилися після масштабних антиглобалістських протестів у Сіетлі, Вашингтоні, Брюсселі та Генуї. Так, професор міжнародної політичної економіки школи державного управління ім. Дж. Кеннеді Д. Родрік вважає, що в результаті концентрації зусиль на міжнародній інтеграції, людські та інші стратегічні ресурси країн, що розвиваються, перенаправляються з пріоритетних проблем розвитку (освіта, охорона здоров'я, промисловий потенціал і соціальне благополуччя) до менш важливих [3].

Не викликає сумніву, що торговельна політика відіграє ключову роль в економічному розвитку країн світу. Дослідник і перший заступник виконавчого Директора Міжнародного валютного фонду в 2001–2006 рр. А. Крюгер здійснила історичний огляд концепцій торговельних політик, які широко застосовувались економістами та урядами країн на прикладі країн, що розвиваються. Зокрема, в 50–60-х рр. ХХ ст. розповсюдженою моделлю економічного зростання для країн “третього світу” була концепція імпортозамінної індустріалізації (*importsubstitution industrialization*). На прикладі Пакистану, А. Крюгер демонструє провал цієї стратегії у багатьох країнах, визначаючи, що азійське “економічне диво” у таких країнах, як Корея, Тайвань, Сінгапур та Гонконг стало можливим у результаті переходу від “статичних” (орієнтованих на внутрішній ринок) до динамічних (орієнтованих на зовнішній ринок) стратегій в торговельному режимі [3].

У ряді досліджень останнього часу були зроблені спроби встановити взаємозв'язок між середнім рівнем тарифу і економічним зростанням, проте отримані результати були неоднозначними. Доволі важко знайти однозначне і чітко виражене співвідношення між відкритістю в міжнародній торгівлі і економічним зростанням, через залежність його від конкретних обставин, особливостей країни і зовнішніх характеристик. Безсумнівно, що практично усі розвинуті країни розпочали власне економічне зростання за стіною тарифних бар'єрів і лише згодом знижували захист від імпорту іноземних товарів. Більш того, сучасна теорія ендогенного зростання надає двозначну відповідь на питання, чи сприяє лібералізація торгівлі економічному зростанню. Відповідь варіює в залежності від того, чи штовхають сили порівняльних переваг економічні ресурси країни у напряму видів діяльності, що зумовлюють довгострокове економічне зростання (через зовнішні ефекти науково-дослідних

і інженерних розробок, розширення асортименту продукції, оновлення якості і т.д.), або, навпаки, відволікають ресурси країни від таких видів діяльності.

Отже, основними тенденціями лібералізації зовнішньої торгівлі можна вважати: розширення масштабів застосування регулюючих заходів як з боку урядів національних держав, так і наднаціональних економічних організацій; координація та активізація міжнародної співпраці у напрямках багатосторонньої лібералізації зовнішньоторговельного обороту; зниження рівнів обмеженості торгівлі між країнами на шляху розвитку міжнародної торгівлі.

Література:

1. Осацька Ю. Є., Зінченко О. М. Міжнародна торгівля: сучасний стан та перспективи розвитку / Ю. Є. Осацька, О. М. Зінченко // «Молодий вчений» – 2016. – № 12. – С. 814–817.
2. Григорова-Беренда Л. І. Теорія і практика зовнішньої торгівлі : навчальний посібник / Л. І. Григорова-Беренда, М. В. Шуба. – Харків : Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2016. – 136 с.
3. Пугачевська К.С. Сучасні тенденції лібералізації зовнішньої торгівлі / К. С. Пугачевська // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2013. – №3. – С. 70–77.

Толошняк Вікторія

Тернопільський національний економічний університет

Науковий керівник: викладач Титор В. Й.

ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА МИТНИКА

Працівник митних органів сучасної України, як носій і реалізатор етичних якостей, виступає як мінімум у трьох якостях:

- як людина взагалі (носій загальнолюдської моралі);
- як працівник сфери державної служби (носій професійної моралі, регламентованої, зокрема, Законом України «Про державну службу», Загальними правилами поведінки державного службовця);
- як працівник митних органів, державний службовець є носієм специфічної професійної моралі, регламентованої низкою нормативних актів, зокрема, Законом України «Про запобігання корупції», Наказом ДФС від 01.12.2016 № 979 «Про затвердження Правил етичної поведінки та запобігання корупції в органах ДФС».

Одним із завдань професійної етики є вивчення якостей особистості спеціаліста, що забезпечують найкраще виконання професійних обов'язків. Митник в ідеалі – це людина з високим рівнем моральної, політичної, правової, психологічної та естетичної культури.

Моральна культура працівника митниці – це характеристика особи з точки зору її морального розвитку, свідомості та поведінки [1].

Політичній культурі належить важливе місце у професійній діяльності митника, оскільки служба у митних органах стосується таких важливих політичних сфер, як державна і правова. Політична культура – це система знань про політику. Політична культура митника проявляється у реалізації здобутих